

Referat af Følgegruppemøde

Dato: 08. februar 2006
Tid: 19:00 – 22:50
Sted: Stenlille hallens mødelokale

Deltagere:

Sussi Neergaard (SUN)	Foreningen til bevarelse naturen i den østlige del af Åmosen (FTB)
Morten Olesen (MOO)	Vestsjællands amt
Annica Granstrøm (ANG)	Jernløse kommune
Morten Rolsted (MOR)	Skov- og Naturstyrelsen (referent)
Niels Wickman (NIW)	Det Regionale Museumsråd
Anders Fischer (ANF)	Kulturarvsstyrelsen
Arne Hastrup (ARH)	Danmarks Naturfredningsforening
Karsten Vig Jensen (KVJ)	Nordvestsjælland Landboforening
Flemming Larsen (FLL)	Friluftsrådet
Arne Jørgensen (ARJ)	Skov- og Naturstyrelsen (Mødeleder)

Fraværende med afbud:

Kjeld Hansen Vestsjællands amt (Morten Olesen deltog på amtets vegne)
Kjeld Braun Stenlille Kommune (Annica Granstrøm deltog på kommunernes vegne)

Fraværende uden afbud:

Sjællandske Familielandbrug
Organisationen havde grundet sygdom og andre problemer haft vanskeligheder med at udpege en repræsentant. Dog har organisationen tilkendegivet sin positive interesse i at deltage i Følgegruppen

Dagsorden:

1. Velkomst
 - a. Forventninger til gruppen
2. Proceduremæssige forhold
 - a. Afholdelse af udgifter i forbindelse med gruppens arbejde
 - b. Mødeklima
 - c. Drøftelse af Følgegruppens reelle indflydelse
 - d. Beslutninger og udtalelser
 - e. Presse
 - f. Indkaldelser til møder i følgegruppen, - herunder fast punkt på dagsordenen. Opfølgning på Følgegruppens forslag til Styregruppen
 - g. Referater
3. Gruppens medlemmers forventning (kort indlæg fra hvert medlem)
4. Valg af Formand for Følgegruppen, samt eventuelt Næstformand og Suppleant
5. Drøftelse af eventuelt yderligere Lodsejerrepræsentant
6. Tidsplan frem til juni 2006
 - a. Overordnet tidsplan (Bilag: Tidsplan)
 - b. Lodsejernes krav til undersøgelser og dokumentation (Bilag: Situationsanalyse)

- c. Lodsejernes ønsker til naturgenopretning i den østlige del af Åmosen (Bilag: Situationsanalyse)
 - d. Lodsejernes forslag til mest natur for naturgenopretningsmidlerne (Bilag: Situationsanalyse)
 - e. Møder for følgegruppen (herunder indkaldelse, afholdelse og afrapportering og Styregruppens deltagelse i møderne)
 - f. Lodsejeres og andre interessegruppers involvering
7. Gennemgang af og forslag til rapportens opbygning
 8. Dato for næste møde
 9. Eventuelt
 - a. Ajourføring af ejendomsfortegnelse og matrikelkort
 - b. Pressekontakt efter mødet

Ad. 1: Velkomst

ARJ:

- Følgegruppen er et selvstændigt organ. Med repræsentanter fra 8 forskellige organisationer. Skitseprojektets styregruppe, som består af repræsentanter fra Skov- og Naturstyrelsen og Kulturarvsstyrelsen er ansvarlig for projektet. Det er meningen at Følgegruppen skal komme med input til styregruppen med hensyn til Skitseprojektet. Følgegruppen skal konstituere sig selv og det bliver Formanden, som skal lede de fremtidige møder. Under aftenens møde vil Styregruppen dog nok komme en del på banen.
- Forslag til yderligere dagsordenspunkter fra Foreningen til bevarelse af naturen i den østlige del af Åmosen er taget ind under de respektive punkter.
- Ingen andre kommentarer til dagsordenen

Ad. 1.a. Forventninger til gruppen

ARJ

- En del af dette er at læse af kommissoriet
- Skov- og Naturstyrelsen (SNS) og Kulturarvsstyrelsen (KUAS) håber på en god og konstruktiv dialog og samarbejde
- SNS og KUAS håber på forståelse og respekt for de enkelte organisationers synspunkter blandt Følgegruppens medlemmer
- Det drejer sig om at få belyst så mange af sagens synspunkter som muligt. Mange af de synspunkter vil SNS/KUAS ikke være opmærksomme på og mange skal bøjes ind mod hinanden. Overordnet drejer det sig om at få sagen så klart belyst som overhovedet muligt, for at kunne komme frem til så godt et resultat som muligt.

Ad. 2: Proceduremæssige forhold

2.a Afholdelse af udgifter i forbindelse med gruppens arbejde

- Skov- og Naturstyrelsen betaler de nødvendige omkostninger til mødeaktiviteter og lignende. Også udgifter til eventuelle rimelige ekskursioner og lignende kan blive dækket

2.b Mødeklima

- Klimaet bør være præget af respekt for hinandens synspunkter og at man taler pænt til hinanden. Man må ikke lade personlige uoverensstemmelser overskygge det faglige: "Gå efter bolden i stedet for manden".

2.c Drøftelse af Følgegruppens reelle indflydelse

SUN

- Hvilken reel indflydelse har Følgegruppen. Hvad er kompetence og ansvar og hvad ligger der i begrebet "rådgivende"

MOR

- De øvrige deltagere tilsluttede sig spørgsmålet fra SUN
- Gruppen er, som der står i Kommissoriet, rådgivende. Den reelle indflydelse ligger dels i at SNS og KUAS viser at de tager Følgegruppens indstillinger, udtalelser og forslag alvorligt, dels i Gruppen er aktiv og kommer med så meget input som overhovedet muligt naturligvis under henyntagen til det begrænsede tidsrum (5 måneder red.) der er til rådighed.

FLL

- Gruppen må erkende at den er del af en demokratisk proces, hvor dens indstillinger bliver taget op af Styregruppen som i sidste ende overlader ansvaret til politikernes beslutning

KVJ

- Det er stadig nødvendigt klart at skitsere forskellen mellem de to projekter ("Åmosen – Vestsjællands Grønne Hjerte" og "Naturpark Åmosen – Tissø". Red.)

ARJ

- Det er i udgangspunktet rapporten fra 2001: "Åmosen – Vestsjællands Grønne Hjerte", arbejdsopgaven drejer sig om. Det er ud fra denne vi har fået til opdrag at lave skitseprojektet
- Det drejer sig om at have en proces, hvor de mange gode interesser bliver tilgodeset uden, at man mister hovedsigtet med arbejdet. Hovedsigtet må ikke tabes!

2.d Beslutninger og udtalelser

ARJ

- Håber på enstemmige forslag, udtalelser og beslutninger. Hvis dette ikke er muligt, må mindretallets holdning klart fremgå

2.e Presse

- Alle har ret til at udtale sig, men det er Formanden for Følgegruppen, som bør udtale sig på vegne af gruppen med hensyn til overordnede emner. Medlemmerne bør kun udtale sig på vegne af sin egen organisation og ikke på vegne af andres. Følgegruppens medlemmer bør kunne udtale sig og få skabt så megen åbenhed om projektet som muligt. Arbejdet skal desuden forgå med respekt for mindretallene.

2.f. Indkaldelser til møder i følgegruppen, - herunder fast punkt på dagsordenen: Opfølgning på Følgegruppens forslag til Styregruppen

og

2.g Referater

- Punkt 6.e (Møder for følgegruppen (herunder indkaldelse, afholdelse og afrapportering og Styregruppens deltagelse i møderne) blev også drøftet under dette punkt.
- Referatet vil blive kortfattet og kun trække hovedpunkterne op. Det blev accepteret af alle deltagere at der ikke vil blive tale om ordret referat.
- Når referatet er færdigskrevet, vil det blive cirkuleret til medlemmerne, som har to dage til at komme med kommentarer/rettelser
- Mødeindkaldelse og dagsorden vil blive sendt ud senest 5 dage før mødets afholdelse (via email)
- Forslag til dagsordenen skal være Morten Rolsted i hænde senest to dage før mødet

- Der vil både blive holdt rutinemæssige møder, som vil foregå i mødelokale om aftenen.
- Desuden vil der være andre aktiviteter fx ekskursioner i såvel Åmosen som udenfor projektområdet
- Diskussion af Styregruppens medlemmers deltagelse i Følgegruppens møder: Det er vigtigt, at eventuel deltagelse ikke opfattes som et forsøg på at omklamre Følgegruppen, men deltagelse kan positivt opfattes som en fordel for gruppen, idet spørgsmål direkte kan rettes til Styregruppens medlemmer.
- Fast punkt på dagsordenen vil desuden blive "Opfølgning på følgegruppens forslag til Styregruppen".
- Styregruppens medlemmer kan altid deltage som observatører og vil lejlighedsvis blive indkaldt direkte til møderne

Ad. 3 Gruppens medlemmers forventning (kort indlæg fra hvert medlem)

FLL

Friluftsrådet vil forsøge at komme med konstruktive forslag, som kan forbedre naturindholdet og forbedre indholdet for friluftslivet i form af adgang, formidling observationsmuligheder og parkeringspladser. Håber på at der skabes et samarbejde med lodsejerne i de berørte områder. Frem for alt at der skabes resultater, der kan arbejdes videre med

KVJ

Landbruget er naturligvis interesseret i mere natur. Dog må tiltag ske under præmisser, som tilgodeser landbrugets interesser. Dette vil være afgørende for de videre indstillinger til Landboforeningen vedrørende projektet. Landboforeningen vil arbejde konstruktivt i projektet

ARH

Arne Hastrup er valgt som repræsentant til Følgegruppen og Søren Krag er suppleant. Danmarks Naturfredningsforening har selv internt nedsat en følgegruppe for at følge arbejdet. Det væsentlige er, at der er tale om et nationalt projekt, begrundet i store arkæologiske interesser, og med store naturmæssige interesser. DN vil bidrage til arbejdet med konstruktive forslag.

NIW

Der er store kulturhistoriske bevarings og formidlingsinteresser i området. Dette kan være problematisk i forhold til andre interesser, men Det Regionale Museumsråd vil forsøge at arbejde konstruktivt.

ANG

Det drejer sig om at få Åmosen på landkortet til gavn for turisme, udflytning fra byerne. Desuden er adgang til området for andre end dem med særskilte interesser vigtig. Politisk er der dog mindre interesse, i det mindste i Jernløse kommune for projektet, hvorledes det forholder sig fx i Stenlille kommune kan jeg ikke udtale mig om. Derfor bør også følgegruppens medlemmer gå ud og snakke med politikerne for at vække deres interesse for projektet.

MOO

Kjeld Hansen glæder sig meget til at deltage og vil være engageret i arbejdet. Han har desuden en del af æren for hvad der sker og allerede er sket med naturgenopretning i området, jf. den million Kr. der er afsat til formålet

SUN

Jeg sidder her ikke for at få nye venner, for at pleje nyttige netværk eller for at få en plads i historiebogen, men fordi mine naboer, dem jeg dyrker idræt med i den lokale idrætsforening, dem jeg handler hos, og sammen med i den lokale Brugs, dem der hjælper mig, og som jeg hjælper når der er behov, har bedt mig sørge for at de ikke skal flytte fra deres hjem og det liv vi har derude i mosen. Det er et stort ansvar, og et jeg helst havde været foruden, men de bad mig påtage mig det, fordi de mente at jeg ville være den bedste til det. Den tillid vil jeg gøre alt

for ikke at svigte. De regner med at jeg, udover at kæmpe for deres hjem, også vil komme tilbage og fortælle dem hvem, i kommunal- og regionalpolitik der støttede deres sag og således fortjener deres stemme, hvilke landboforeninger der varetog deres interesser og derfor skal have deres medlemskab og hvilke interesseorganisationer der forstod at menneskers liv er mere værd døde ting, og derfor skal have deres støtte. Morten Rolsted sagde, sidst vi mødtes, at han håbede dette ikke blev personligt. Det har jeg grinet af lige siden, fordi det afspejler, jeres manglende forståelse for hvad det her handler om for lodsejerne. Det har været personligt lige siden den første tanke blev tænkt i det første vandstandshævningsprojekt. Så personligt som det overhovedet kan blive! Dette er måske for jer en upersonlig, akademisk eksercits, men for os er det vore hjem og liv der står på spil. Og ja, vi bliver "personlige" når vi skal forsvare det mod mennesker der synes det kunne være spas at få en enorm vandstandshævning...vel at mærke meget langt fra hvor de selv bor, så deres hjem og liv ikke bliver truet!

Jeg har med vilje ikke gjort mig nogen forventninger, men jeg håber at vi, i denne gruppe, er dem der sørger for at få mest mulig natur for naturgenopretningsmidlerne...med udgangspunkt i lodsejernes ønsker for deres ejendom!

Ad. 4. Valg af Formand for Følgegruppen, samt eventuelt Næstformand og Suppleant

- Kjeld Hansen kunne desværre ikke være til stede. Da formanden skulle findes blandt medlemmerne fra amt eller kommune havde Kjeld Hansen og Kjeld Braun aftalt at valget tilfaldt Kjeld Hansen. Dele af en skrivelse fra Kjeld Hansen blev læst op.
- Valget af Kjeld Hansen blev enstemmigt vedtaget dog med den bemærkning fra FTB at foreningen fandt det amputeret at vælge en Formand, som ikke var til stede og at valget burde have været udsat.
- Det blev besluttet ikke at udnævne Næstformand og suppleant

ANG

I fald Kjeld Braun ikke kan komme til et møde, aftaler kommunerne hvem der kommer i stedet.

Ad. 5 Drøftelse af eventuelt yderligere Lodsejerrepræsentant

- **Udtræk af diskussionen:**
 - o Problematisk at sikre at et yderligere medlem repræsenterer en gruppe af mennesker, på samme måde som FTB
 - o Lodsejerne kan hævdes at være repræsenteret gennem FTB, Landboforening, Familiebrug, kommuner osv.
 - o Der er stor interesse, men langt fra alle folk er medlem af FTB, da interesserne også er mangeartede.
 - o Hvorledes involveres folk aktivt? Der er forskel på at være informeret og involveret, men borgeren har også selv pligt til at involvere sig.
 - o Der blev henvist til arbejdet med at involvere folk fra Naturparksarbejdet i Nordsjælland og desuden foreslået at oprette et debatforum på hjemmesiden. Sidstnævnte kan dog ikke være erstatning for andre metoder der involverer borgerne.
- Indtil videre inddrages ikke et yderligere medlem. Punktet kan diskuteres videre under Formandens ledelse. Hvis en repræsentativ gruppe af lodsejere sammen kan finde frem til at indstille en repræsentant, som repræsenterer et betydeligt antal lodsejere, kan Følgegruppen tage dette op på et kommende møde. Dog bør formanden komme ind over dette punkt

SUN

- Foreningen indstiller at sommerhusejer Henrik Bundgaard, grundet sit engagement i debatten om forprojekteringen, inviteres til at sidde i følgegruppen som lodsejerrepræsentant for sommerhusejerne i området. Såfremt Skov- og Naturstyrelsen insisterer på foreningsrepræsentantskab, indstiller Foreningen at Assentorp Ride- og

Kørelaug, som via sine vedtægters formål er forankret i området, inviteres til at udpege en repræsentant til følgegruppen. Foreningens repræsentant er uenig i Følgegruppens beslutning om ikke at søge yderligere lodsejerrepræsentation i Følgegruppen, idet Foreningen ikke finder at de nuværende medlemmer er repræsentative for lodsejerne i den østlige del af Åmosen.

Ad. 6 Tidsplan frem til juni 2006

6.a Overordnet tidsplan (Bilag: Tidsplan)

- Den tentative Tidsplan (bilag 1) blev gennemgået, med opdeling af arbejdet i faser, hvor det er tanken at konsulenten løbende afreporterer således, at Følgegruppen og interessenterne løbende bliver informeret og involveret og løbende kan danne sig en et billede af og en mening om konsekvenserne af projektet.
- Herunder blev mulighederne for at involvere interessenterne igen diskuteret. Der er et stort behov for at bringe disse på banen for at kunne tage en beslutning, som også er baseret på deres holdning. Forslag fra diskussionen inkluderede
 - o Brug af pressemedarbejder
 - o Aktiv opsøgning fra Følgegruppens side – mindre aktiviteter, hvor projektet direkte diskuteres med folk – besøg hos lodsejere – arrangement af "Åmosens dag"
 - o Visualisering
- Det er ikke nok med kun generel information - folk vil vide hvilke konsekvenser projektet har for dem personligt. Eventuel information skal søges rettet mod dette.

ANG

- Det er muligt for folk at forholde sig til naturindholdet, men mere problematisk at forholde sig til kulturhistorien. Kulturarvsstyrelsen står foran en udfordring med at formidle dette.

KVJ

- Der er behov for afklaring af hvordan myndighederne vægter natur, kulturhistorie og arkæologi

ARJ

- Myndighederne vægter begge dele. Det vil sige sikring af kulturarven samtidig med at man gavner naturen og også tilgodeser friluftslivet

ANF

- Natur er let at konkretisere – "habitat", "rødlistearter"etc. Det er mere vanskeligt med kulturhistorien og korrekt at der foreligger en udfordring er. Gode forslag til hvad der er væsentligt at få med modtages gerne.

SUN

- Området er ikke undersøgt siden 1982. Det er meget dristigt at arbejde med en fem måneders plan, når der er behov for aktuelle undersøgelser

MOO

- Amtet har indgående viden, som naturligvis stilles til rådighed. Dette drejer sig både om viden vedrørende interessante arter og juridisk interessante arter (fx rødlistearter). Dog findes der ikke indgående viden på den enkelte ejendoms niveau.

ARH

- Der har fundet en voldsom naturødelæggelse sted i området. En vandstandshævning vil medføre en dynamik i retning af meget større biologisk mangfold. Der er mere/ny natur og flere arter på arealer, hvor der er sket en naturgenopretning

KVJ

- Det bør nævnes, at laserskanningen vil omfatte væsentlige naboer, for at kunne vurdere konsekvenserne for disse (opmålingsområde ca. 4500 ha Red)

ARH

- Der er behov for kvalificeret viden om afstrømningsforhold

MOO

- Den viden amtet ligger inde med i denne henseende vil blive delt

6.b Lodsejernes krav til undersøgelser og dokumentation (Bilag: Situationsanalyse)

SUN

- Der foreligger ikke nogen viden hos myndighederne om hvilke arter der findes i området. Denne viden findes hos lodsejerne, som har deres dagligdag i området. Det er nødvendigt med yderligere analyser for at kunne vurdere hvilke arter der findes og hvilke typer natur man er i færd med at ødelægge.

UTRÆK AF DISKUSSIONEN

- Der foreligger forskellige registreringer, men yderligere analyser kan komme på tale.
- Nødvendigt vil der komme et skift i naturtyperne
- Der vil sandsynligvis også skulle ske en afvejning af arter mod hinanden.
- Nogen arter vil gå frem, andre arter vil gå tilbage

AFI

- For at sikre dette kan en biolog komme ud og besøge lodsejere, som oplyser at de har sjældne arter på deres ejendom og gå gennem deres matrikler med dem

Forslaget fik tilslutning fra alle deltagere. Interesserede lodsejere kan kontakte Morten Rolsted, som vil formidle kontakt til biolog(er).

6.c Lodsejernes ønsker til naturgenopretning i den østlige del af Åmosen (Bilag: Situationsanalyse)

SUN

- FTB er bange for at myndighederne er i gang med en vandstandshævning uden at have gjort sig de uoverskuelige konsekvenser klart. Folk i området er interesserede i natur og naturgenopretning, men de vil ikke druknes eller fratages retten til deres jord.

KONKLUSION

- Emnet blev diskuteret og der var enighed om, at det er netop derfor vi er her. Følgegruppen og skitseprojektet er netop blevet sat i værk, for at kunne analysere og vurdere konsekvenserne af en vandstandshævning.

6.d Lodsejernes forslag til mest natur for naturgenopretningsmidlerne (Bilag: Situationsanalyse)

- Blev diskuteret under punkt 7

Ad. 7 Gennemgang af og forslag til rapportens opbygning

- Forslaget til rapportens opbygning blev gennemgået og mange forslag blev modtaget. Forslagene og de forslag der var sendt fra FTB, vil blive forsøgt indarbejdet i rapportens opbygning. En revideret udgave af rapportens foreslåede opbygning vil snarest blive cirkuleret.

KVJ

- I forbindelse med muligheden for at undersøge interessenternes holdning til scenarierne, burde det overvejes at bevæbne sig med en flok studerende fra Landbohøjskolen, som kan besøge folk for at få deres udmeldinger
- Forslaget fik tilslutning fra alle deltagerne og vil blive fulgt op på af Morten Rolsted

Ad. 8 Dato for næste møde

Næste møde: 9. marts, klokken 19:00 i Hvidebæk

Ad. 9 Eventuelt

9.a Ajourføring af ejendomsfortegnelse og matrikelkort

ARJ

- Skov- og Naturstyrelsen har forsøgt at få så opdaterede opgørelser over lodsejerne og deres adresser. Hvis nogen af gruppens medlemmer skulle møde nogen, som ikke er inkluderet på listen, bedes de give os et praj

9.b Pressekontakt efter mødet

- Pressekontakt: Kjeld Hansen og Morten Rolsted kontakter pressen og orienterer om de fremskridt der er sket og status og hvad der skal ske fremover